

ಆರ್‌ಬಿಐ/2007-2008/70

ಯುಬಿಡಿ.ಬಿಪಿಡಿ(ಪಿಸಿಬಿ).ಎಮ್‌ಸಿ.ನಂ.4/09.27.000/2007-08

ಜುಲೈ 2, 2007

ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಥಮಿಕ (ಪೌರ) ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ
ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು

ಮಾನ್ಯರೆ

**ಪ್ರಧಾನ ಸುತ್ತೋಲೆ- ಭದ್ರತೆಗಳು, ಸಹ-ಅಂಗೀಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳು -
ಪೌರ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು**

ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ದಿನಾಂಕ ಜುಲೈ 3, 2006 ರ ನಮ್ಮ ಪ್ರಧಾನ ಸುತ್ತೋಲೆ ಯುಬಿಡಿ.ಬಿಪಿಡಿ.(ಪಿಸಿಬಿ).ಎಮ್‌ಸಿ.ನಂ.1/09.27.000/2006-07ಯನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಅವಲೋಕಿಸಿ. (ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್ www.rbi.org.in ನಲ್ಲೂ ಲಭ್ಯವಿದೆ). ಇದರೊಂದಿಗೆ ಲಗತ್ತಿಸಿದ ಪ್ರಧಾನ ಸುತ್ತೋಲೆಯು ಈ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಜೂನ್ 30, 2007ರವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಅಳವಡಿಸಿದೆ.

2. ದಯವಿಟ್ಟು, ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕಾರ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಈ ಪ್ರಧಾನ ಸುತ್ತೋಲೆಯ ಸ್ವೀಕೃತಿಯನ್ನು ನೀಡಿ.

ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸಿ,

ಸಹಿ/-

(ಎನ್.ಎಸ್.ವಿಶ್ವನಾಥನ್)

ಮುಖ್ಯ ಮಹಾ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು-ಪ್ರಭಾರಿ

ಪ್ರಧಾನ ಸುತ್ತೋಲೆ - ಭದ್ರತೆಗಳು, ಸಹ-ಅಂಗೀಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್

1. ಭದ್ರತೆಗಳು

- 1.1 ಭದ್ರತೆಗಳ ನೀಡಿಕೆ
  - 1.1.1 ಸ್ಥೂಲ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು
  - 1.1.2 ಉದ್ದೇಶ
  - 1.1.3 ಅವಧಿ ತುಂಬುವಿಕೆ
  - 1.1.4 ಪ್ರಮಾಣ
  - 1.1.5 ಭದ್ರತೆ ಇರುವ ಖಾತರಿಗಳು
  - 1.1.6 ಭದ್ರತೆ ಪಡೆಯದ ಖಾತರಿಗಳು
  - 1.1.7 ಮುಂದೂಡಲ್ಪಟ್ಟ ಖಾತರಿಗಳು
- 1.2 ಆಯ್ದ ಉದ್ದರಿ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೊಳಪಟ್ಟ ಸರಕುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಖಾತರಿಗಳು
- 1.3 ಖಾತರಿಗಳ ನೀಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂಜಾಗರೂಕತೆ
- 1.4 ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತರಿಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಾವತಿ- ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳ ತ್ವರಿತ ವಿಲೇವಾರಿ
- 1.5 ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಯಗಳ ಪ್ರಮಾಣಿತ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬ
- 1.6 ಸರಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ

2. ಬಿಲ್ಲುಗಳ ಸಹ-ಅಂಗೀಕಾರ

- 2.1 ಬಿಲ್ಲುಗಳ ಸಹ-ಅಂಗೀಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಕ್ರಮಗಳು
- 2.2 ಮುಂಜಾಗರೂಕತೆ ಕ್ರಮಗಳು

3. ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳು

- 3.1 ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳ ನೀಡಿಕೆಯ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು
- 3.2 ಆಯ್ದ ಉದ್ದರಿ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳು
- 3.3 ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳ ತೆರೆಯುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷತೆ
- 3.4 ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಾವತಿ-ಕ್ಲೇಮುಗಳ ತ್ವರಿತ ಇತ್ಯರ್ಥ

4. ಇತರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು

- 4.1 ಉದ್ದರಿ ನೀಡುವಿಕೆಯ ಮಾನದಂಡಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಸನಬದ್ಧ / ಇತರ ನಿಧಿಯೇತರ ಆಧಾರಿತ ಮಿತಿಯ ಮೇಲಿನ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು.

ಅನುಬಂಧ

ಪ್ರಧಾನ ಸುತ್ತೋಲೆ - ಖಾತರಿಗಳು, ಸಹ-ಅಂಗೀಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳು

1. ಖಾತರಿಗಳು

1.1 ಖಾತರಿಗಳ ನೀಡಿಕೆ

1.1.1 ಸ್ಥೂಲ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು

ಖಾತರಿಗಳ ನೀಡಿಕೆಯ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿನ ಸಂಭಾವ್ಯ ನಷ್ಟವನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಪ್ರಾಥಮಿಕ(ಪೌರ)ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು(ಪಿಸಿಬಿಗಳು) ತಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗದಂತೆ ನಿಗದಿತ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಖಾತರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಮುಂದಿನ ಪ್ಯಾರಾಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ತಮ್ಮ ಖಾತರಿ ನೀಡಿಕೆ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ನಿಶ್ಚಿತ ಸ್ಥೂಲ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು.

1.1.2 ಉದ್ದೇಶ

- (i) ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಯಮದಂತೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಹಣಕಾಸು ಖಾತರಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಒದಗಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಯ ಮೇಲಿನ ಖಾತರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬಾರದು.
- (ii) ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅನುಸೂಚಿತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ತಮ್ಮ ಘಟಕಗಳ ಪರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಯ ಖಾತರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬಹುದು.

1.1.3 ಅವಧಿ ಪಕ್ಕತೆ

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿ ತುಂಬುವಂತಹವುಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಖಾತರಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಪರಿಮಿತಗೊಳಿಸುವುದು ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯ. ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 10 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಮೀರಿದ ಅವಧಿಗೆ ಖಾತರಿಗಳನ್ನು ನೀಡಬಾರದು.

1.1.4 ಪ್ರಮಾಣ

ಯಾವುದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಾಕಿ ಇರುವ ಖಾತರಿ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಒಟ್ಟು ಪ್ರಮಾಣವು, ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಪಾವತಿಯಾಗಿರುವ ಬಂಡವಾಳ, ಕಾಯ್ದಿಟ್ಟ ನಿಧಿ ಮತ್ತು ಠೇವಣಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಒಟ್ಟು ಸ್ವಂತ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪ್ರತಿಶತ 10ನ್ನು ಮೀರಬಾರದು. ಒಟ್ಟಾರೆ ಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಯಾವುದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಾಕಿಯಿರುವ ಭದ್ರತೆ ಪಡೆಯದ ಖಾತರಿಗಳ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು, ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸ್ವಂತ ನಿಧಿಯ(ಪಾವತಿಯಾಗಿರುವ ಬಂಡವಾಳ + ಕಾಯ್ದಿಟ್ಟ ನಿಧಿಗಳು) ಪ್ರತಿಶತ 25ಕ್ಕೆ

ಸರಿದೂಗುವಂತೆ ಅಥವಾ ಖಾತರಿಗಳ ಒಟ್ಟಾರೆ ಮೊತದ ಪ್ರತಿಶತ 25ರಷ್ಟು, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಕಡಿಮೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಬಹುದು.

1.1.5 ಬದ್ಧತೆ ಪಡೆದ ಖಾತರಿಗಳು

ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಬದ್ಧತೆ ಪಡೆದ ಖಾತರಿಗಳ ನೀಡಿಕೆಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಬೇಕು. ಭದ್ರತೆ ಪಡೆದ ಖಾತರಿಯೆಂದರೆ, ಆಸ್ತಿಗಳ(ನಗದು ಮಾರ್ಜಿನ್ ಸೇರಿದಂತೆ) ಭದ್ರತೆಮೇಲೆ ಮಾಡಲಾದ ಖಾತರಿ. ಈ ಆಸ್ತಿಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೌಲ್ಯವು ಯಾವುದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಖಾತರಿಯ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬಿತ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಮೊತ್ತಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರಬಾರದು ಅಥವಾ ಖಾತರಿಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು, ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು / ಅಥವಾ ವಿಮಾ ಕಂಪೆನಿಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿ ಖಾತರಿಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ಸಾಕಷ್ಟು ಭೌತಿಕ ಭದ್ರತೆಗಳ ಆಧಾರ ಹೊಂದಿದ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಅಥವಾ ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಥವಾ ವಿಮಾ ಕಂಪೆನಿಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿ ಖಾತರಿಯ ಬೆಂಬಲ ಪಡೆದ ಮುಂದೂಡಲ್ಪಟ್ಟ ಪಾವತಿ ಖಾತರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ.

1.1.6 ಭದ್ರತೆ ಇಲ್ಲದ ಖಾತರಿ

ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಗ್ರಾಹಕರ ಮತ್ತು / ಅಥವಾ ವ್ಯಾಪರಗಳ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಭದ್ರತೆಯಿಲ್ಲದ ಖಾತರಿಯ ಕೇಂದ್ರೀಕರಣವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಘಟಕಗಳ ಪರವಾಗಿ ಭದ್ರತೆ ಇಲ್ಲದ ಖಾತರಿ ನೀಡುವಿಕೆಯ ಸೂಕ್ತ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ನಿರ್ದೇಶಕ ಮಂಡಳಿಯವರು ನಿಗದಿಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಭದ್ರತೆಗಳು -

- (a) ಯಾವುದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಎಲ್ಲ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಒದಗಿಸಲಾದ ಭದ್ರತೆ ಇಲ್ಲದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಖಾತರಿಗಳ ಬಾಧ್ಯತೆಗಳ ಸೂಕ್ತ ಅನುಪಾತವನ್ನು ಮೀರಬಾರದು
- (b) ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಶೇರು ಹೊಂದುವಿಕೆಯ ಸೂಕ್ತವಾದ ಗುಣಕವನ್ನು ಮೀರಿರಬಾರದು.

1.1.7 ಮುಂದೂಡಲ್ಪಟ್ಟ ಖಾತರಿಗಳು

(i) ಬಂಡವಾಳ ಸ್ವತ್ತುಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಸಲುವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸಾಲಗಾರರಿಗೆ ಮುಂದೂಡಲ್ಪಟ್ಟ ಖಾತರಿಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುವ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ಉದ್ದೇಶಿತ ಮುಂದೂಡಲ್ಪಟ್ಟ ಖಾತರಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಒಟ್ಟಾರೆ ಉದ್ದರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ನಮೂದಿತ ನೀಡಿಕೆಯ ಮಿತಿಯನ್ನು ಮೀರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

(ii) ಸಾಲಗಾರ ಘಟಕದಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಇಳುವರಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಬದ್ಧತೆ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ಮುಂದೂಡಲ್ಪಟ್ಟ ಪಾವತಿ ಖಾತರಿಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಯೋಜನೆಯ ಲಾಭ / ಹಣದ ಹರಿವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕು ಕಂತುಗಳ ಪಾವತಿಗೆ

ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಕ್ರಮಬದ್ಧ ಅಂತರಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಂಡವಾಳ ಸ್ವತ್ತುಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಸಲುವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುವ ಸಾವಧಿ ಸಾಲ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯ ಮೌಲ್ಯ ನಿರ್ಣಯಮಾಡುವಲ್ಲಿ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಲಾಗುವ ಮಾನದಂಡವನ್ನು ಮುಂದೂಡಲ್ಪಟ್ಟ ಪಾವತಿ ಖಾತರಿಗಳ ನೀಡುವಿಕೆಯಲ್ಲೂ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು.

1.2 ಆಯ್ದ ಉದ್ದರಿ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೊಳಪಟ್ಟ ಸರಕುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಖಾತರಿಗಳು

ಅಗತ್ಯ ವಸ್ತುಗಳ ಆಮದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಅಬಕಾರಿ ಶುಲ್ಕ ಮತ್ತು/ ಅಥವಾ ಆಮದು ಶುಲ್ಕ ಅಥವಾ ಇತರ ಕರಗಳ ಪಾವತಿಗಾಗಿ ಖಾತರಿಸಬೇಕಾದ ಮೊತ್ತದ ಕನಿಷ್ಠ ಅರ್ಧಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ನಗದಾಂಶವನ್ನು ಖಾತರಿ ನೀಡಲು ಭದ್ರತೆ ಎಂದು ಪಡೆಯದೆ, ಯಾವುದೇ ಆಮದುದಾರರ ಪರವಾಗಿ ಅಥವಾ ಅವರ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲಿ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅಥವಾ ಸರಕಾರ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗಾಗಲಿ ಖಾತರಿ ಕೊಡಬಾರದು. ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಅಗತ್ಯದ ಸರಕುಗಳು ಎಂಬುದಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

1.3 ಖಾತರಿಗಳ ನೀಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂಜಾಗರೂಕತೆ

ಹಣಕಾಸಿನ ಖಾತರಿಗಳನ್ನು ನೀಡುವಾಗ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮುಂಜಾಗರೂಕತಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು;

(i) ನಕಲಿ ಖಾತರಿಗಳ ನೀಡುವಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಯುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅನುಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ಭದ್ರತಾ ನಮೂನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತರಿಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕು.

(ii) ಪ್ರತಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನಿಶ್ಚಿತ ಮಿತಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಖಾತರಿಗಳನ್ನು ಇಬ್ಬರ ಸಹಿಯೊಂದಿಗೆ ಶಾಖೆಗೆ, ಫಲಾನುಭವಿಗೆ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ / ಮುಖ್ಯ ಕಚೇರಿಗೆ ಒಂದೊಂದರಂತೆ ಮೂರು ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಬೇಕು. ಫಲಾನುಭವಿಯು ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಚೇರಿ / ಮುಖ್ಯ ಕಚೇರಿಯಿಂದ ಪುಷ್ಟೀಕರಣ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬದ್ಧನಾಗಿರುವಂತೆ ಖಾತರಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಷರತ್ತು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

(iii) ಬ್ಯಾಂಕುಗಳೊಂದಿಗೆ ಉದ್ದರಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಹೊಂದಿರದೆ ಚಾಲ್ತಿ ಖಾತೆ ಮಾತ್ರ ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಖಾತರಿಗಳ ಅವಕಾಶ ನೀಡಬಾರದು. ಅಂತಹ ಗ್ರಾಹಕರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಕೋರಿಕೆ ಬಂದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಅಂತಹ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತೃತ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿ, ಗ್ರಾಹಕರ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಅಗತ್ಯದ ಕುರಿತು ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಗ್ರಾಹಕ, ಖಾತರಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಹಕ್ಕು ಸಾಧನೆಯ ಕೋರಿಕೆ ಎದುರಾದಾಗ, ಅದಕ್ಕೆ ಉದ್ದರಿಗಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸದೆ, ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಅದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಗ್ರಾಹಕರ ಹಣಕಾಸು ಸ್ಥಿತಿ, ಹೊಣೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ

ಬಂಡವಾಳದ ಮೂಲವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಜಿನ್ ಹಾಗೂ ಅಗತ್ಯವೆನಿಸಿದ ಇತರ ಖಾತರಿ ಪಡೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಚಿಸಬೇಕು. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಗ್ರಾಹಕರ ಹಣಕಾಸು ಸ್ಥಾನಮಾನ ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿವರವಾದ ಹಣಕಾಸು ತಖ್ತೆ ಮತ್ತು ಸಂಪತ್ತು ತೆರಿಗೆ/ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ವಿವರಣೆ ಸಲ್ಲಿಕೆ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು. ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಬೇಕು.

(iv) ಗ್ರಾಹಕರು ಬೇರೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಉದ್ದರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಖಾತರಿಗಳ ವಿಸ್ತರಣೆಗಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿರುವ ಕಾರಣವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಹಕ ಉದ್ದರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರಸಕ್ತ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಬೇಕು.

(v) ಬೇರೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಪರವಾಗಿ ಇನ್ನೊಂದು ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಉದ್ದರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಮಂಜೂರಾತಿಗೆ ಖಾತರಿಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಕೋರಿಕೆ ಬಂದಾಗ, ಇನ್ನೊಂದು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಉದ್ದರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಕೋರಿಕೆಯ ಕಾರಣವನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದುದರ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಮನದಟ್ಟುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯ ಭದ್ರತೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದಾಗ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ಒಪ್ಪಂದದಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಮೊತ್ತ ಮೀರಿದ ಖಾತರಿ ದಾಖಲೆಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬರೇ ಸಹಿ ಮಾಡದೆ, ಸೂಕ್ತ ಮಂಜೂರಾತಿ ಹಾಗೂ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆದನಂತರ ಇಬ್ಬರು ಅಧಿಕೃತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಸಹಿ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಈ ರೀತಿ ಖಾತರಿ ನೀಡಿದ ಕುರಿತು ಸೂಕ್ತ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಾಲ ನೀಡುವ ಬ್ಯಾಂಕು ಉದ್ದರಿ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿ, ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳು ನಿಗದಿತ ನಿಯಮ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಹಾಗೂ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯ ಸಿಂಧುತ್ವ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಭದ್ರತೆಯ ಲಭ್ಯತೆ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯ ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಧಾರದ ಮಾಪನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಾಲನೀಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಶಿಸ್ತನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನದಟ್ಟುಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಬ್ಯಾಂಕು, ಉದ್ದರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಬೇಕು.

1.4 ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತರಿಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಾವತಿ- ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳ ತ್ವರಿತ ವಿಲೇವಾರಿ

(i) ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತರಿಗಳನ್ನು ಕೋರಿದಾಗ ಪಾವತಿ ಮಾಡದಿರುವುದು ಹಾಗೂ ಪಾವತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬದ ಕುರಿತು ಸಾಕಷ್ಟು ದೂರುಗಳನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿವೆ.

(ii) ಖಾತರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ತಮ್ಮ ಘಟಕಗಳಿಂದ ಬಾಕಿ ಇರುವ ಮೊತ್ತವನ್ನು ನಗದುಗೊಳಿಸಲು ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದೆಂಬ ಮೂಲಕಾರಣದಿಂದ, ಬಹುಶಃ ಖಾತರಿ ಜಾರಿಯ ಕೋರಿಕೆಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸುವ ತಮ್ಮ ಬದ್ಧತೆಗೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿವೆ. ಲಾಭವನ್ನು ಅಧಿಕಗೊಳಿಸುವ ಕಾತುರತೆಯಿಂದ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳ ಸೂಕ್ತಪರಿಶೀಲನೆ ಹಾಗೂ

ಖಾತರಿಗಳ ಜಾರಿಗಾಗಿ ಕೋರಿಕೆ ಬಂದಾಗ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಹಣ ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವ ಅವರ ಘಟಕಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಾಲಗಾರನ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡದೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿ ಘಟಕಗಳ ಪರವಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತರಿಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಹಕರಿಂದ ಖಾತರಿಗಳ ಮೇಲಿನ ಬಾಕಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಗದುದಕ್ಕೆ ಖಾತರಿಯನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸಿರುವುದು(ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾರ್ಜಿನ್ ಪಡೆಯದಿರುವುದು) ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು.

(iii) ಖಾತರಿ ಜಾರಿಗಾಗಿ ಕೋರಿಕೆ ಬಂದಾಗ ಸಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಪಾವತಿಸಲು ಮೇಲಿನ ಅಂಶಗಳು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ತಡೆಯೊಡ್ಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಖಾತರಿ ಜಾರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ವಿಳಂಬ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬಹುದು. ನಿಧಿ ಆಧಾರಿತ ಮಿತಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಕಾರ್ಯತತ್ಪರತೆಯನ್ನು ಖಾತರಿಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯ ಮೌಲ್ಯ ನಿರ್ಣಯಿಸುವಾಗ ತೋರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಭದ್ರತೆಗಳು ? ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಮನ್ನಿಸಲ್ಪಟ್ಟಾಗ ಘಟಕಗಳು ಪಾವತಿಯಿಂದ ವಿಮುಕ್ತರಾಗುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ತಡೆ ಒಡ್ಡಲು ಸಾಕಷ್ಟು ರೇವಣಿ ಅಂತರ (ಮಾರ್ಜಿನ್) ಹೊಂದುವುದು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

(iv) ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತರಿಯು ನೀಡಿಕೆ ಬ್ಯಾಂಕು, ಫಲಾನುಭವಿಗೆ ಪಾವತಿ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ನೀಡುವ ಖಾತರಿಯಾಗಿದೆ (ಆದಾಗ್ಯೂ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಘಟಕದ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಮೇರೆಗೆ). ನ್ಯಾಯಬದ್ಧ ಹಕ್ಕು ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಗೌರವಿಸುವಲ್ಲಿ ಸೋತಿರುವುದು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯ ವಿಕೃತ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.

(v) ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಖಾತರಿ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಸಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಗೌರವಿಸದಿರುವುದಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಕೆಲವೊಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಭದ್ರತೆಗಳ ಜಾರಿ ಕೋರಿಕೆ ಪಾವತಿಯನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿದಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳು ನಿರ್ಬಂಧಾಜ್ಞೆಪಡೆದ, ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಘೋಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ತೀರ್ಪಿನ ಸಾರವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ:

“ಈ ಕಾರಣದಿಂದ, ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಖಾತರಿಯು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಗೌರವಿಸಲ್ಪಡಬೇಕೆಂಬುದು ಕಾನೂನಿನ ಸರಿಯಾದ ನಿಲುವು- ಎಂದು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮತ್ತು ಅಸಾಧಾರಣ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ, ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತರಿ ನಗದೀಕರಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ವಂಚನೆ ಅಥವಾ ಸರಿಪಡಿಸಲಾಗದ ಅನ್ಯಾಯ ಆಗುವುದಾದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ, ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶಿಸಬೇಕು”

(vi) ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ(ಪೌರ) ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ತಾವು ನೀಡಿದ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತರಿಗಳ ಜಾರಿಗೆ ಕೋರಿಕೆ ಬಂದಾಗ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಗೌರವಿಸಬೇಕು. ಖಾತರಿಗಳ ಜಾರಿಗಾಗಿ ಬಂದ ಕೋರಿಕೆ ಗೌರವಿಸದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಪದ್ಧತಿಯ ಘನತೆಗೆ ಕುಂದು ಉಂಟಾಗಬಹುದು.

1.5 ತೀರ್ಪುಗಳ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುವ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬ

(i) ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ನೀಡಿದ ತೀರ್ಪಿನ ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಪ್ರತಿಗಳು ತಮಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗದೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಅವರ ಖಾತರಿಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸದ ಕಾರಣದಿಂದ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯಂತಹ ಕೆಲವು ಇಲಾಖೆಗಳು ತಮ್ಮ ಪರವಾಗಿ ಬಂದ ತೀರ್ಪನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ- ಎಂಬುದಾಗಿ ಹಣಕಾಸು ಮಂತ್ರಾಲಯ ಸೂಚಿಸಿದೆ.

(ii) ಈ ಎಲ್ಲ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬಹುದು ;

(a) ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತರಿಗಯ ಜಾರಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಉಪಶ್ರಮಿಸಿದ ಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಪಕ್ಷಕಾರನಾಗಿದ್ದು, ಮೊಕದ್ದಮೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನವಾದಲ್ಲಿ, ಬ್ಯಾಂಕು ತೀರ್ಮಾನ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣದ ಪ್ರತಿಗಾಗಿ ಒತ್ತಾಯಿಸಬಾರದು ಯಾಕೆಂದರೆ ತೀರ್ಪಿನ ಆದೇಶವನ್ನು ಕಕ್ಷಿದಾರರ / ಅವರ ವಕೀಲರ ಉಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತೆರೆದ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ತೀರ್ಪು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುತ್ತದೆ.

(b) ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕು ಕಕ್ಷಿದಾರನಾಗಿರದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಖಾತರಿ ನೀಡಿದ ಬ್ಯಾಂಕು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪಿನ ವಿರುದ್ಧ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿರದಿದ್ದರೆ, ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್/ಉಪ ಅಥವಾ ಸಹಾಯಕ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರರವರು ರುಜುಹಾಕಿ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಿದ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರದ ನ್ಯಾಯವಾದಿಗಳು ನೈಜ ಪ್ರತಿಯೆಂದು ದೃಢೀಕರಿಸಿದ ತೀರ್ಪಿನ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಖಾತರಿಯಡಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಗೌರವಿಸಲು ಸಾಕು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು.

1.6 ಸರ್ಕಾರದ ಇಲಾಖೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ

(i) ಭಾರತದ ಒಕ್ಕೂಟಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರ

ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು ಮತ್ತು ಹೇಳಲ್ಪಡಬೇಕು- ಎಂಬುದಾಗಿ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ವಿವಿಧ ಸಚಿವಾಲಯ/ಇಲಾಖೆಗಳ ಮುಖಾಂತರ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಒಂದು ಪಕ್ಷಗಾರರಾಗಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತವಾದರೂ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಸಚಿವಾಲಯ/ಇಲಾಖೆಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿನಿಮಯಗೊಳ್ಳುತ್ತದಲ್ಲದೆ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರೊಂದಿಗೆ ವಿನಿಮಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

(ii) ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾದ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ನೀಡಲ್ಪಟ್ಟ ಖಾತರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸದಿರುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಸಚಿವಾಲಯಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ಅನಾನುಕೂಲವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಬಹುದು.

2. ಬಿಲ್ಲುಗಳ ಸಹ ಅಂಗೀಕಾರ

2.1 ಬಿಲ್ಲುಗಳ ಸಹ- ಅಂಗೀಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಕ್ರಮಗಳು

- (i) ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಹಕರ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಸಹ-ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬಹಳಷ್ಟು ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬಿಲ್ಲುಗಳು ಸಹಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಮೂಹಗಳು ಒಬ್ಬರಿಂದೊಬ್ಬರಮೇಲೆ ಬರೆದ ಸೌಕರ್ಯ ಹುಂಡಿಗಳಾಗಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ನೈಜ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಅವಧಿ ತುಂಬಿದಮೇಲೆ ಬಿಲ್ಲಿನ ಪ್ರಯೋಜನದಾರರು ಗೌರವಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಸಹ-ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಈ ಬಿಲ್ಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಪಾವತಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಆನಂತರ ಅವರು ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಡ್ರಾ ಮಾಡಿದವರು ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಜನದಾರರಿಂದ ಬಿಲ್ಲುಗಳ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯಲು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ. ಅಗತ್ಯಬಿದ್ದಾಗ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಕ್ಷಿಗಾರನ ಹಣಕಾಸು ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು, ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಸಹ-ಅಂಗೀಕರಿಸುವ ಬ್ಯಾಂಕು ಪರಿಗಣಿಸದೆ ಇರುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ.
- (ii) ಬಿಲ್ಲುಗಳ ಸಹ-ಅಂಗೀಕಾರದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸದೆ ಇರುವ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಇವೆ. ಇದರಿಂದ ಸಹ-ಅಂಗೀಕಾರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ತಪಾಸಣೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಕರಣಗಳೂ ಇವೆ. ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಸೋಡಿಮಾಡುವ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಹಕ್ಕಿನ ಕೋರಿಕೆ ಬಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ಮುಖ್ಯಕಾರ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಇದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ

2.2 ಮುಂಜಾಗರೂಕತೆ

ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಮುಂಜಾಗರೂಕತಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು;

- (i) ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಸಹ-ಅಂಗೀಕಾರದ ಮಿತಿಯನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವಾಗ ಅದರ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಮನದಟ್ಟುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕಿನೊಂದಿಗೆ ಇತರ ಮಿತಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇಂತಹ ಮಿತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕು
- (ii) ನೈಜ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಹ-ಅಂಗೀಕರಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಹ-ಅಂಗೀಕೃತ ಬಿಲ್ಲುಗಳು ಒಳಗೊಂಡ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಾಲಗಾರರ ದಾಸ್ತಾನು ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿರಬೇಕು.
- (iii) ದಾಸ್ತಾನುಗಳ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಮೂದಿಸುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು, ಚೊತೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸರಕು ಪಟ್ಟಿ(ಇನ್‌ವಾಯ್ಸ್)ಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ ಪ್ರಕಾರ ವಸ್ತುಗಳ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು.

(iv) ಸಮೂಹಘಟಕಗಳಿಂದ ಒಬ್ಬರ ಮೇಲೊಬ್ಬರು ಬರೆದ ಆಂತರಿಕ/ಸೌಕರ್ಯ ಹುಂಡಿಗಳಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ತಮ್ಮ ಸಹ-ಅಂಗೀಕಾರಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬಾರದು.

(v) ನಿಗದಿತ ಮಿತಿಯನ್ನು ಮೀರಿದ ಹುಂಡಿಗಳನ್ನು ಸಹ-ಅಂಗೀಕರಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಇಬ್ಬರು ಅಧಿಕೃತ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಜಂಟಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು.

(vi) ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಹಕನ ಸಹ-ಅಂಗೀಕೃತ ಬಿಲ್ಲುಗಳ ಸೂಕ್ತ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಹಕರ ಬದ್ಧತೆಗಳು ಹಾಗೂ ಶಾಖೆಯ ಒಟ್ಟು ಬದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಮತ್ತು ಇವನ್ನು ಆಂತರಿಕ ಪರಿವೀಕ್ಷರು ಕೂಲಂಕುಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ತಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಮಾಡಬೇಕು.

(vii), ಶಾಖೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು ತಾವು ಸಹ-ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ಬದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಚೇರಿಗಳಿಗೆ ವರದಿ ಮಾಡುವಂತೆ ಸೂಕ್ತ ನಿಯತಕಾಲಿಕ ವರದಿಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಈ ವರದಿಗಳು ಅವಧಿ ಮೀರಿದ ಹಾಗೂ ಬ್ಯಾಂಕು ಸಹ-ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ಬದ್ಧತೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದ ಬಿಲ್ಲುಗಳ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಚೇರಿಗಳು, ಶಾಖೆಗಳಿಂದ ನೀಡಲ್ಪಟ್ಟ ಸಹ-ಅಂಗೀಕೃತಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಕಷ್ಟಕರ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

3 ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳು

3.1 ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಸೌಲಭ್ಯ ನೀಡಲು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು

ಕೇವಲ ನಾಮಮಾತ್ರ ಚಾಲ್ತಿ ಖಾತೆ ಹೊಂದಿರುವವರಿಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ (ಪೌರ) ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬಾರದು. ಕೇವಲ ಚಾಲ್ತಿ ಖಾತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಾಲಗಾರರು ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಬಯಸಿದಾಗ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರು ಪುಸ್ತಕ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿರುವ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಾಲಗಾರರಿಗೆ ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ-ಎಂಬುದನ್ನು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಾಲಗಾರರು ಮುಖ್ಯ ಪರಿಮಿತಿ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ, ಸಾಲಗಾರರ ಪೂರ್ವಾಪರ, ಅವರ ಹಣಕಾಸು ಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗೂ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಕುರಿತು ಸೂಕ್ತ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಇಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕು. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಅಗತ್ಯಬಿದ್ದರೆ ಯೋಗ್ಯ ಮಾರ್ಜಿನ್ ಸೂಚಿಸಬಹುದು ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

3.2 ಆಯ್ದ ಉದ್ದರಿ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್

ಅವಶ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳ ಆಮದಿನ ಸಲುವಾಗಿ ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ನಿರ್ಬಂಧವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೋಡಿ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಖಂಡ ಹೊಂದಿರುವ ಅವಧಿ ಸಂದಾಯದ ಅಂತರ್ದೇಶಿಯ ಹುಂಡಿಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಅನುಮತಿಯಿಲ್ಲ.

3.3 ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ತೆರೆಯುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷಿತತೆ

ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ತೆರೆಯುವ ಮೊದಲು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದೆಂದರೆ;

- i. ಸುರಕ್ಷಿತ ನಮೂನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು;
- ii. ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದ ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಧಿಕೃತ ರುಜು ಮಾಡಿರಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ರುಜು ಮುಖ್ಯ ಕಛೇರಿ/ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಛೇರಿಯಿಂದ ಮಾಡಿರಬೇಕು. ದೊಡ್ಡಮೊತ್ತದ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಸೇವೆಯ ಅಗತ್ಯ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಉದ್ಭವವಾಗುವಂತಹುದಲ್ಲವಾದಕಾರಣ, ಕೊರಿಯರ್ ಸೇವೆ, ತ್ವರಿತ ಅಂಚೆ ಸೇವೆ ಲಭ್ಯವಿರುವುದರಿಂದ ಈ ವಿಧಾನ ವಿಳಂಬವಾಗಲಾರದು. ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ನಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿವರಗಳೊಂದಿಗೆ ಅದನ್ನು ಮಂಜೂರುಮಾಡಿದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವನ್ನು ನಮೂದಿಸಲು ಒಂದು ಅಂಕಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ ;
- iii. ಸಾಲಗಾರರ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಮಿತಿ ಮೀರಿದ ಮೊತ್ತಗಳಿಗೆ ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳು ನೀಡಬಾರದು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಡೆಯುವ ಹುಂಡಿಗಳನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಲು ಸಾಲಗಾರರು ಸಾಕಷ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡಮೇಲೆ ಮಾತ್ರವೇ ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬಹುದು;
- iv. ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕಚ್ಚಾಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಖರೀದಿಗಾಗಿ ಪಡೆಯುವುದಾಗಿದ್ದರೆ, ಸಾಲಗಾರರು ರೂಢಿ/ಹಿಂದಿನ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಅನಗತ್ಯವಾಗಿ ಮಿತಿ ಮೀರಿ ವಸ್ತುಗಳ ಯಾದಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವಂತಿರಬಾರದು. ಕಂಡೊಡನೆ ಬೇಡಿಕೆ (ಡಿ/ಎ) ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇಂತಹ ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ, ನಗದು ಉದ್ದರಿ ಖಾತೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ ತೆಗೆಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಖರೀದಿಯ ಮೇಲಿನ ಉದ್ದರಿಯನ್ನು ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ;
- v. ಸಹಯೋಗ ಆಧಾರಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿರುವ ಸಾಲಗಾರನಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ಬ್ಯಾಂಕು ಒಪ್ಪಿದ ಪಾಲಿನ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಅನುಮೋದಿತ ಮಿತಿಗೊಳಪಟ್ಟು ತೆರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಸದಸ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಬ್ಯಾಂಕು/ಇತರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಅರಿವಿಗೆ ಬಾರದಂತೆ ಅನುಮೋದಿತ ಮಿತಿಯನ್ನು ಮೀರಿ ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬಾರದು ;
- vi. ಸಾಲಗಾರರಿಗೆ ಹಣ ಪೂರೈಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ವಿದ್ಯುಕ್ತ ಸಹಯೋಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಕ್ತ ಬ್ಯಾಂಕು ಅಥವಾ ಹೊಸ ಬ್ಯಾಂಕು, ಇತರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಅರಿವಿಗೆ ಬಾರದಂತೆ ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬಾರದು ;

vii. ಬಂಡವಾಳ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಲು ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವುದಾದರೆ, ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ಇದರ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು / ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ನಿಧಿ ಅಥವಾ ಸಾವಧಿ ಸಾಲಗಳಿಗಾಗಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಬಗ್ಗೆ ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

viii. ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ಬಂಡವಾಳ ಮಿತಿಯನ್ನು, ಬಂಡವಾಳ ಸ್ವತ್ತುಗಳ ಹೊಂದುವಿಕೆಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಬಿಲ್ಲುಗಳ ಇತ್ಯರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಬಾರದು;

ix. ತಮ್ಮ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಅಗತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ, ತಮ್ಮ (ಬ್ಯಾಂಕಿನ) ವ್ಯವಹಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಘಟಕದಲ್ಲದವರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಯಾವುದೇ ನಿಧಿ ಆಧಾರವಲ್ಲದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚುವರಿ/ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಉದ್ದರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ; ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ವ್ಯವಹಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಗ್ರಾಹಕರಲ್ಲದ ಪಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾದ ಹುಂಡಿಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಇನ್ನಿತರ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಸೋಡಿ ಮಾಡಬಾರದು; ವ್ಯವಹಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಗ್ರಾಹಕರಲ್ಲದವರಿಗೆ ಈ ರೀತಿಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾದಾಗ, ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಸಾಲಗಾರರ ವ್ಯವಹಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಪೂರ್ವಾನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು ಮತ್ತು ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಲಗಾರರ ಪೂರ್ವಾಪರ, ಅವರ ಹಣಕಾಸಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಹುಂಡಿಗಳನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಸೂಕ್ತ ವಿಚಾರಣೆ ಕೂಡ ಮಾಡಬೇಕು.

3.4 ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಾವತಿ-ಕ್ಷೇಮಗಳ ತ್ವರಿತ ಇತ್ಯರ್ಥ

i. ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅನಧಿಕೃತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿರುವ ಕೆಲವು ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳಿವೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಶಾಖೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ದಾಖಲು ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳ ಮೊತ್ತವು, ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಹಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಮೀರಿರುತ್ತದೆ. ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಮೋಸದಿಂದ ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುವುದು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ, ಇವು ಕುತಂತ್ರವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ವ್ಯವಹಾರಗಳು/ಫಲಾನುಭವಿ ಮತ್ತು ಘಟಕಗಳ ಮಧ್ಯದ ಒಳಸಂಚು-ಎಂದು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ನುಣುಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ii. ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾದ ಹುಂಡಿಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಇದು ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳ ಗುಣ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಹಾಗೂ ಈ ಹುಂಡಿಗಳು ಪಾವತಿ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಅವರ ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹತೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವುದನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮೂಲಕ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಡುವ ಸಮಗ್ರ ಪಾವತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಬಲ್ಲದು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಯಾವುದೇ ದೂರು ಬರಲು ಅವಕಾಶವಾಗದ

ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಪಾವತಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ದುಷ್ಕೃತ್ಯದ ಒಳಸಂಚು ಸಂಭವಿಸಿದಾಗ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ, ಅಂತೆಯೇ ಯಾರ ಪರವಾಗಿ ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಗಿದೆಯೋ ಅಂತಹ ಸಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮತ್ತು ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಅನಗತ್ಯ.

4 ಇತರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು

4.1 ನಿಧಿ ಆಧಾರವಲ್ಲದ ಮಿತಿಗಳ ಮೇಲೆ - ಉದ್ದರಿ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಮಾನದಂಡಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಸನಬದ್ಧ/ಇತರ ನಿಬಂಧನೆಗಳು

- i. ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಮಾನದಂಡಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಸನಬದ್ಧ/ಇತರ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಪ್ರಧಾನ ಸುತ್ತೋಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ (ಪೌರ) ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ನಿಧಿಯೇತರ ಆಧಾರಿತ ಮಿತಿಗಳಿಗೆ (ಉದಾ: ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳ ಖಾತರಿಗಳು, ಸಹ-ಅಂಗೀಕಾರಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ) ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬಹಿರಂಗ ಪಡಿಸುವಿಕೆಯ ಮಾನದಂಡಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಸನಬದ್ಧ / ಇತರ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಅನುಸರಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ.
- ii. ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಇತರ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಇವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಲೇಬೇಕು:
  - ಎ. ನಿಧಿ ಅಧಾರವಲ್ಲದ ಮಿತಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಒಟ್ಟಾರೆ ಉದ್ದರಿಗೆ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ,
  - ಬಿ. ಭದ್ರತೆ ಪಡೆಯದ ಖಾತರಿಗಳು
  - ಸಿ. ಬ್ಯಾಂಕಿನ ನಿರ್ದೇಶಕರಿಗೆ ಮುಂಗಡಗಳು
  - ಡಿ. ನಿರ್ದೇಶಕರ ಸಂಬಂಧಿಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಹಾಗೂ ಮುಂಗಡಗಳು
  - ಇ. ನಾಮಮಾತ್ರ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮುಂಗಡಗಳು

4.2 ಸಂತುಲನಪತ್ರದ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಹೊರತಾದ ವಿವರಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ಕ್ರಮಬದ್ಧ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲ ಶಾಖೆಗಳು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಖಾತರಿ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಹಾಗೂ ಆಂತರಿಕ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧಕರು ಅದನ್ನು ತಪಶೀಲಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕು.

4.3. ಅನಧಿಕೃತವಲ್ಲದ ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ನೀಡಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಖಚಿತ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

4.4. ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹುಂಡಿಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದಾಗ ಅಥವಾ ಬ್ಯಾಂಕು ನೀಡಿದ ಖಾತರಿ ಜಾರಿಪಡಿಸಿದ ಕಾರಣದಿಂದ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿರುವ ನಿಧಿ ಕಲ್ಪಿಸಿದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ನಿಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಸಾಲಖಾತೆಗಳ ಸಂಬಂಧ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ತಮ್ಮ ಶಾಖೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗದವರಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು. ನಿಧಿ ಅಧಾರವಲ್ಲದ ಮಿತಿಗಳು ನಿಧಿ ಆಧಾರಿತವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತವಾದ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದುರುದ್ದೇಶಗಳ ಸಂಶಯ ಇದ್ದಾಗ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಹುಂಡಿಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಸ್ತುಗಳು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ / ಅಡವಿನಲ್ಲಿ ಇರುವುದನ್ನು ಖಾತರಿ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಯೋಗ್ಯ ಮಾರ್ಗಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕು. ಆಮದು ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಪ್ರವೇಶ ಬಿಲ್ಲಿನ ಸುಂಕದ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕೂಡ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಖಾತರಿ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ನೀಡಲ್ಪಟ್ಟ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

4.5. ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳ ಮತ್ತು ಜಾರಿ ಮಾಡಿದ ಖಾತರಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಕ್ರಮಬದ್ಧ-ಮಂಜೂರಾತಿ ಸೌಲಭ್ಯವಲ್ಲದ ಬೇರೆಯದೇ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಲಗಾರರ ಬಾಕಿಗಳನ್ನು ನಿಲುಗಡೆಗೊಳಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬಹಳಷ್ಟು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇವು ಸಾಲಗಾರರ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಅನುತ್ತಾದಕ ಆಸ್ತಿಗಳ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆಗೆ ವಿವೇಕಯುತವಾದ ಮಾನದಂಡ ಅನ್ವಯಿಸುವುದನ್ನು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವಿಕೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ಜಾರಿ ಮಾಡಿದ ಖಾತರಿಗಳಿಂದ ಉಂಟಾದ ಸಾಲವನ್ನು ಬೇರೆ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಾಗ ಆದಾಯ ಮಾನ್ಯತೆ, ಸ್ವತ್ತಿನ ವರ್ಗೀಕರಣ ಮತ್ತು ಉಪಬಂಧಗಳ ಒದಗಿಸುವಿಕೆಗೆ ವಿವೇಚನಾಯುಕ್ತ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಅನ್ವಯಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿನ ಬಾಕಿಯಾದ ಶಿಲ್ಕನ್ನು ಕೂಡ ಸಾಲಗಾರ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಖಾತೆಯ ಭಾಗವೆಂದೇ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಅನುಬಂಧ

ಪ್ರಧಾನ ಸುತ್ತೋಲೆ - ಖಾತರಿಗಳು, ಸಹ-ಅಂಗೀಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳು

ಅ. ಪ್ರಧಾನ ಸುತ್ತೋಲೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಿದ ಸುತ್ತೋಲೆಗಳ ಪಟ್ಟಿ

ಸಂ	ಸುತ್ತೋಲೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ದಿನಾಂಕ	ವಿಷಯ
1.	ಯುಬಿಡಿ.ಬಿ.ಎಸ್.ಡಿ-1/8/12.05.00/2000-2001	09.11.2000	ವಂಚನೆಗಳು - ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಕ್ರಮಗಳು
2.	ಯುಬಿಡಿನಂ.ಪ್ಲಾನ್.ಪಿಸಿಬಿ.ಸಿಐಆರ್.07/09.27.00/99-2000	21.09.1999	ಬ್ಯಾಂಕು ಖಾತರಿಗಳು
3.	ಯುಬಿಡಿನಂ.ಪ್ಲಾನ್.(ಪಿಸಿಬಿ)49/09.27.00/96-97	26.04.1997	ಬ್ಯಾಂಕು ಖಾತರಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಾವತಿ-ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳ ತ್ವರಿತ ವಿಲೇವಾರಿ
4.	ಯುಬಿಡಿನಂ.ಡಿಎಸ್.(ಪಿಸಿಬಿ)ಡಿಐಆರ್4/13.03.00/96-97	16.07.1996	ಆಯ್ದ ಉದ್ದರಿ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳು - ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸಂವೇದಿ ಸರಕುಗಳಮೇಲೆ ಮುಂಗಡಗಳು

5.	ಯುಬಿಡಿಸಂ.ಐಎಲ್/ಪಿಸಿಬಿ/9/12.05.00/95-96	01.09.1995	ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗಳಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಾವತಿ - ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳ ತ್ವರಿತ ವಿಲೇವಾರಿ
6.	ಯುಬಿಡಿ.ಪ್ಲಾನ್.ಸಿಐಆರ್.ಸಬ್.1/09.27.00/94-95	18.10.1994	ಖಾತೆಗಳ ನೀಡಿಕೆ - ಪ್ರಾಥಮಿಕ (ಪೌರ) ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು
7.	ಯುಬಿಡಿಸಂ ಡಿಎಸ್.ಸಿಐಆರ್.ಪಿಸಿಬಿ 15/13.03.00/94-95	02.09.1994	ಆಯ್ದ ಉದ್ದರಿ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳು - ಆಮದು ಮಾಡಿದ ಸಕ್ಕರೆ
8.	ಯುಬಿಡಿಸಂ.(ಪಿಸಿಬಿ).ಸಿಐಆರ್.79/13.03.00/93-94	26.05.1994	ಆಯ್ದ ಉದ್ದರಿ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳು - ಆಮದು ಮಾಡಿದ ಸಕ್ಕರೆ
9.	ಯುಬಿಡಿಸಂ. ಪ್ಲಾನ್.42/09.27.00/93-94	16.12.1993	ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆ ತೀರ್ಪಿನ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಿದ ಪ್ರತಿ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬ
10.	ಯುಬಿಡಿಸಂ.ಪಿ.ಒ.ಟಿ.1/ಯೂಬಿ.58-92/3	03.07.1992	ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಾವತಿ - ಹಕ್ಕು ಸಾಧನೆಯ ತ್ವರಿತ ಇತ್ಯರ್ಥ
11.	ಯುಬಿಡಿ.ಪಿ.ಒ.763/ಯೂಬಿ.58/83-84	28.02.1984	ಖಾತೆಗಳ ನೀಡಿಕೆ - ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಹುಂಡಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಸಹ-ಅಂಗೀಕಾರ

ಬ. ಪ್ರಧಾನ ಸುತ್ತೋಲೆಯಲ್ಲಿ, ಖಾತೆಗಳು, ಸಹ-ಅಂಗೀಕಾರ ಹಾಗೂ ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲಾದ ಇತರ ಸುತ್ತೋಲೆಗಳ ಪಟ್ಟಿ

ಸಂ	ಸುತ್ತೋಲೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ದಿನಾಂಕ	ವಿಷಯ
1.	ಯುಬಿಡಿ ನಂ. ಐಪಿ.30/12.05.05/2002-03	26.12.2003	ಪ್ರಧಾನ ಸುತ್ತೋಲೆ - ವಿವೇಚನಾಯುಕ್ತ ಮಾನದಂಡಗಳು ಆದಾಯ ಮಾನ್ಯತೆ, ಸ್ವತ್ತಿನ ವರ್ಗೀಕರಣ, ಉಪಬಂಧಗಳ ಒದಗಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಂಬಂಧಿತ ವಿಷಯಗಳು
2.	ಯುಬಿಡಿ ನಂ.ಡಿಎಸ್.(ಪಿಸಿಬಿ)ಸಿಐಆರ್.54/13.05.00/94-95	29.04.1995	ಮುಂಗಡಗಳಮೇಲೆ ಗರಿಷ್ಠ ಮಿತಿ
3.	ಯುಬಿಡಿ ನಂ.(ಪಿಸಿಬಿ)ಡಿಐಆರ್.5/13.05.00/93-94	26.05.1994	ಮುಂಗಡಗಳಮೇಲೆ ಗರಿಷ್ಠ ಮಿತಿ
4.	ಯುಬಿಡಿ ನಂ.ಡಿಎಸ್.(ಪಿಸಿಬಿ)ಸಿಐಆರ್.76/13.05.00/93-94	26.05.1994	ಮುಂಗಡಗಳಮೇಲೆ ಗರಿಷ್ಠ ಮಿತಿ - ನಿರ್ದೇಶಕರು ಮತ್ತು ಅವರ ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶಕರು ಮತ್ತು ಅವರ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಆಸಕ್ತರಾಗಿರುವ ಸಹ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಮುಂಗಡಗಳು
5.	ಯುಬಿಡಿ.21/12.15.00/93-94	21.09.1993	ಪ್ರಾಥಮಿಕ (ಪೌರ) ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ವಂಚನೆ ಮತ್ತು ಅವ್ಯವಹಾರ ಕುರಿತು ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿ
6.	ಯುಬಿಡಿ (ಡಿಪಿ)104/ಆರ್.1-86/87	25.06.1987	ದುಡಿಯುವ ಬಂಡವಾಳ ಅಗತ್ಯದ ನಿರ್ಧರಣೆ, ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವುದು ಮತ್ತು ಖಾತೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು